

de dertil hørende videnskabelige Institutioner, for det store kongelige Bibliotek, for Rigsarkivet og flere Provinsarkiver, for Musæerne, for flere lærde Skoler, for Abnormanstalter, for Seminarier for Kvinder m. m. paa Dagsordenen, men ogsaa betydningsfulde Reformers paa Skolevesenets Omraade baade ad Lovgivningsvejen og gennem administrativ Ordning ville paatrænge sig. En Sammenligning af Antallet af udgaaede Breve fra disse to Kontorer i Aaret 1880 og 1890 viser ogsaa Forretningernes betydelige Tilgang, idet det samlede Antal Breve i førstnævnte Aar ca. 7250 er vokset til ca. 9250 i 1890. Det forekommer Ministeriet derfor utiltraadeligt at lade den nuværende Departementschef tillige overtage Departementscheffsforretningerne for det geistlige Kontors Vedkommende, da en saadan Ordning, foruden det meget betydelige daglige Merarbejde, der derved uundgaelig vilde paaføres ham, vilde have en Splittelse af hans Kræfter overfor altfor mange Forretningsgrene til Følge, hvilket næppe vilde være heldigt for Stillingen.

Det fortjener derhos at fremhæves, at trods Kirkens og Stolens indbyrdes Slægtskab ere dog de kirkelige Anliggender paa Grund af Kirkens Oprindelse og Formaal i mange Henseender saa forskellige fra Skolevesenets Anliggender, at det kun kan være til Gavn for begge at holde dem fri for at blandes sammen i administrativ Henseende. Det maa derfor anses for den naturlige Ordning fremdeles at holde Bestyrelsen for de geistlige Sager saa selvstændigt som muligt i Forhold til de øvrige under Ministeriet forterende Anliggender. At lade Departementscheffsforretningerne og Kontorchefsforretningerne for det geistlige Kontor

ogsaa fremtidig være forenede hos Kontorchefen, ligesom det flere Gange, som nævnt, har fundet Sted tidligere, vil Ministeriet ansæ for uheldigt; der er en betydelig Mangel ved denne Organisation. Bestræbelserne for en nøjagtig og samvittighedsfuld Opfyldelse af hans Embedspligter ville nemlig da let kunne føre denne Embedsmand til at fordybe sig i Detaillen af Forretningerne og i de i Henseende til deres Betydning underordnede Sager paa en saadan Maade, at han udsætter sig for at miste Overblikket og tabe Styret med Hensyn til de større og vigtigere Opgaver, der ligge for. Dette vil være saa meget mere indlysende, naar man betænkter, hvor mangesidigt og omfattende det Omraade er, der henhører til den kirkelige Forvaltning i Danmark, og hvor megen Afgjævenhed der udtræves alene til at iagttage og overflue de religiøse Bevægelser og de forskellige kirkelige Interesser med deres stigende Behov og at følge med Udviklingen, saaledes som den kommer til Orde i Livet og i Litteraturen. Skal den administrative Ordning være saaledes indrettet, at den er beregnet paa virkelig at være i Stand til at fyldestgøre de Krav, som Folkets religiøse Liv og Folketirkens Tarv stille, saa maa Forretningerne i Ministeriets geistlige Afdeling nødvendigvis være fordelte mellem en Overordnet, hvem der er forbeholdt den fornødne Tid og Lejlighed til at bevare Overblikket og føre Overtilsynet, og en rutineret Underordnet, til hvem hin med Tryghed kan overlade Besørgelsen af de dagligdags eller løbende Forretninger, med andre Ord mellem en Departementschef og en Kontorchef. Man kommer saaledes netop paany tilbage til den Ordning, som blev etableret i 1848.